

1

2 **Ls 08/10** Sentralstyrets innstilling til uttalelse om inkludering

3

4 **Dato:** 6.5.2010

5

6 **Til:** Landsstyret

7 **Fra:** Sentralstyret

8

9

10 **ET TREDJE STANDPUNKT: ULIK BAKGRUNN – FELLES FRAMTID**

11

12 SVs mål er et solidarisk og inkluderende samfunn, der alle har like muligheter og frihet til å leve
13 sine liv slik de selv ønsker uansett tro, etnisitet eller kulturell bakgrunn. Mangfold er en styrke, ikke
14 en kilde til splittelse. Et flerkulturelt mangfold gjør det norske samfunnet rikere på kunnskap,
15 kulturuttrykk, meninger og livssyn.

16

17 To motstridende syn har dominert integreringsdebatten. På den ene siden de som mener at
18 minoritetene skal bli mest mulig like majoriteten og dermed må gi slipp på sin identitet. Og på
19 motsatt side standpunktet om at forskjellige kulturer i et samfunn skal dyrke hvert sitt særpreg og
20 ha sine egne verdier og levemåter, også når disse går på bekostning av grunnleggende
21 fellesverdier. SV arbeider for et tredje standpunkt i integreringspolitikken.

22

23 Det tredje standpunkt handler om å insistere på at vi skal være én nasjon med et sett av felles
24 ufravikelige verdier. Norge skal være et land med rom for religiøst og kulturelt mangfold. Samtidig
25 skal vi være kompromissløse på verdier som demokrati, likestilling og sosial utjevning. SV vil alltid
26 stå på barrikadene for disse verdiene, også når de kommer i konflikt med religion, kultur eller
27 tradisjoner. Dette er verdier som må gjelde og respekteres av alle.

28

29 Dagens integreringsdebatt er ofte preget av generaliseringer og forenklinger. Kunnskap skal være
30 bærende for SVs integreringspolitikk. En kunnskapsbasert debatt vil vise oss to ting. For det første
31 at det går bedre med integreringen enn det de fleste tror. For det andre at det finnes det reelle
32 problemer som krever politisk mobilisering og handling. Tvangsekteskap, arbeidsløshet,
33 overrepresentasjon på enkelte kriminalitetsstatistikker og mindre likestilling i deler av
34 minoritetsbefolkningen skal tas alvorlig av oss på venstresiden.

35

36 Inkludering er en toveisprosess som stiller krav om at både storsamfunnet og innvandrere må
37 tilpasse seg. Staten må sikre gode velferdsordninger som forhindrer at innvandrere blir en ny
38 underklasse, blant annet gjennom å sikre god språkopplæring, styrke innsatsen innenfor
39 kvalifisering til arbeidsmarkedet, bekjempe frafall i videregående skole og skaffe billige barnehager
40 til alle. Arbeidsgivere må få bukt med diskriminering i arbeidslivet og folk flest må mobilisere mot
41 hverdagsrasisme. Minoritetene må gjøre en innsats for å lære språk og komme i arbeid.
42 Minoritetene må bekjempe holdninger i egne miljøer som vil isolere seg fra samfunnet, og
43 mobilisere til deltakelse på fellesarenaer, alt fra foreldremøter og idrettslag til deltakelse i valg.

44

45 Både minoriteter og etniske nordmenn må forstå at minoritetsbefolkningen ikke er gjester, men del
46 av det samme fellesskap hvor vi er avhengig av at alle er ytere for å bygge en felles framtid.

47

48 Store sosiale forskjeller er gift for et samfunn. Sosial utjevning er et mål for det samfunnet SV
49 ønsker å skape. Minoritetsbefolkningen har generelt dårligere levekår sammenlignet med resten

50 av befolkningen. Bekjempelse av klasseforskjeller er derfor helt sentralt for å lykkes med
51 integrering. Det flerkulturelle samfunnet trenger derfor et sosialistisk parti og en sosialistisk
52 politikk!

53
54 *SVs inkluderingspolitikk baserer seg på tre prinsipper: respekt for grunnleggende fellesverdier,*
55 *bekjempelse av klasseforskjeller og kamp mot diskriminering og rasisme*

56 57 **1. Grunnleggende fellesverdier**

58 En forutsetning for et velfungerende flerkulturelt samfunn er at det bygges på et sett med felles
59 rettigheter og plikter. Demokrati, likestilling og sosial utjevning er verdier som står sterkt i det
60 norske samfunnet som resultat av politisk og sosial kamp, og ikke verdier vi kan ta for gitt som
61 "norske verdier".

62
63 Demokrati, likestilling og sosial utjevning bidrar til at Norge, i følge FN, er et av verdens beste land
64 å bo i. For mange av dem som flykter fra undertrykkelse er det nettopp disse verdiene som gjør
65 Norge til et attraktivt land å bosette seg i.

66 67 **1.1 Demokrati**

68 Demokrati innebærer at innbyggerne skal ha makt og innflytelse over beslutninger som påvirker
69 deres hverdag og sikres mulighet til politisk deltakelse. Demokrati innebærer også at alle
70 mennesker har krav på de samme grunnleggende rettighetene i form av ytringsfrihet,
71 religionsfrihet og likestilling.

72 73 *Samfunnsmakt, politisk deltakelse og frivillighet*

74 Minoritetsbefolkningen er underrepresentert på alle områder hvor det utøves samfunnsmakt i
75 Norge. Det er en stor utfordring for demokratiet, for uten representasjon er det vanskelig for en
76 gruppe å både kreve sin rett og bli avkrevd sin plikt. SV vil være en pådriver for å styrke arbeidet
77 med å rekruttere flere personer med minoritetsbakgrunn til politiske organer og vil ha egne
78 rekrutteringsplaner for å nå dette målet i eget parti.

79
80 SV vil styrke støtten til oppstart og drift av organisasjoner som arbeider for etnisk likestilling,
81 rettigheter og politisk skolering av personer med minoritetsbakgrunn. SV mener kunnskap om det
82 norske politiske systemet og påvirkningsmuligheter skal være en obligatorisk del av
83 introduksjonsordningen. Kvaliteten må heves og kommunene må bli flinkere til å benytte seg av
84 eksterne ressurser, som frivillige organisasjoner og politiske aktører.

85
86 For å sikre rettsprinsippet om å dømmes av likemenn, vil SV arbeide for å rekruttere flere
87 meddommere og medlemmer av meklingsorganer fra de etniske minoritetene. SV mener
88 utvelgelseskriteriene må innrettes på en måte som sikrer økt rekruttering av personer med
89 minoritetsbakgrunn.

90
91 Deltakelse i foreningslivet skaper fellesskap, er en inngangsport til organisasjonslivet og gir
92 opplæring i hvordan det norske demokratiet fungerer og det er derfor et grunnlag for fordeling av
93 makt. Personer med minoritetsbakgrunn er sterkt underrepresenterte i alle typer frivillige
94 organisasjoner i Norge. Idrettslag, friluftsgårder, ungdomsforeninger, fagforeninger og
95 politiske partier er viktige arenaer for integrering og inkluderingen. Det derfor et mål å øke
96 minoritetenes deltakelse i frivillige organisasjoner. SV vil jobbe for at flere frivillige organisasjoner
97 gjør en målrettet innsats for å øke andelen med minoritetsbakgrunn blant medlemmene, særlig
98 blant jenter og kvinner.

99

100 SV mener det offentlige må gi frivillige organisasjoner en sterkere rolle i integrerings- og
101 inkluderingsarbeidet av flyktninger, familie- og arbeidsinnvandrere. Organisasjonene og frivillig
102 arbeid bidrar til å styrke kontakt i nærmiljøet og til å tilrettelegge for samhandling og
103 nettverksbygging mellom personer med innvandrerbakgrunn og majoritetsbefolkningen.
104

105 Foreldre med minoritetsbakgrunn deltar i mindre grad i aktiviteter i barnas idrettslag. Dette kan
106 gjelde alt fra å kjøre barn til og fra trening og kamper til å påta seg mer krevende treneroppgaver
107 og laglederverv. Dette kan blant annet skyldes dårlig økonomi, mangel på tilgang til bil, at mange
108 med innvandrerbakgrunn har kveldsarbeid eller manglende kunnskap om frivillige organisasjoner
109 og norsk dugnadskultur. For å sikre driften av frivillige organisasjoner, kan det være nødvendig
110 med økt offentlig støtte til foreninger som har problemer med manglende foreldredeltakelse. For å
111 øke deltakelse innenfor idrettslag vil SV arbeide for gode økonomiske støtteordninger, arbeide for
112 at idretts- og organisasjonsledelse blir etablert som alternativt valgfag på ungdomsskolen og i
113 videregående skole, samt at opplæring i idrettsledelse kan være et alternativ i
114 introduksjonsprogrammet.
115

116 Mens personer med innvandrerbakgrunn utgjør 20 prosent av borettslagsbefolkningen,
117 representerer de bare 6,1 prosent av borettslagsbefolkningen som har et styreverv. SV mener det
118 bør settes i gang en informasjonskampanje om hvordan borettslag fungerer spesielt rettet mot
119 personer med minoritetsbakgrunn, i tillegg til å oppfordre styrene i borettslag om aktivt å rekruttere
120 personer med minoritetsbakgrunn.
121

122 SV vil:

- 123 • Styrke arbeidet med å rekruttere flere personer med minoritetsbakgrunn til politiske
124 organer og vil ha egne rekrutteringsplaner for å nå dette målet i eget parti.
- 125 • Styrke støtten til oppstart og drift av organisasjoner som arbeider for etnisk likestilling,
126 rettigheter og politisk skolering av personer med minoritetsbakgrunn.
- 127 • Rekruttere flere meddommere og medlemmer av meklingsorganer fra de etniske
128 minoritetene.
- 129 • Gi frivillige organisasjoner en sterkere rolle i integrerings- og inkluderingsarbeidet av
130 flyktninger, familie- og arbeidsinnvandrere
- 131 • Gi økt offentlig støtte til foreninger som har problemer med manglende foreldredeltakelse
132 • Jobbe for at idretts- og organisasjonsledelse blir etablert som alternativt valgfag på
133 ungdomsskolen og i videregående skole, samt at opplæring i idrettsledelse kan være et
134 alternativ i introduksjonsprogrammet.
135
136

137 *Mangfold*

138 I en global verden blir det mer og mer naturlig at mennesker har tilhørighet i mer enn ett land og
139 en kultur. Det trenger ikke gjøre folk til mindre lojale borgere av Norge. Vårt fellesskap skal ha rom
140 for mange måter å være norsk på. Minoritetsbefolkningen er ikke en ensartet gruppe, men består
141 av mennesker med svært ulike erfaringer og bakgrunn, som har rett til å bli behandlet som
142 enkeltindivider.
143

144 SV vil åpne opp for muligheten til å erverve dobbelt statsborgerskap som et viktig skritt mot et mer
145 åpent og inkluderende samfunn med forståelse og aksept for en befolkning som har tilknytning til
146 opptil flere land og kulturer. Dette på linje med de fleste av våre naboland som vi sammenligner
147 oss med. SV vil redusere vilkåret om botid til 5 år for å erverve statsborgerskap.
148

149 Mennesker med flerkulturell og tospråklig bakgrunn er en ressurs for det norske samfunnet. SV vil
150 styrke og nyttiggjøre morsmålsferdighetene til ungdom gjennom utvidet tilbud om
151 morsmålsundervisning og bevisst satsing på å rekruttere ungdom med flerkulturell bakgrunn til
152 yrker som krever flerkulturell forståelse. SV vil støtte minoritetsorganisasjoner som driver
153 kulturarbeid.

154

155 SV vil:

- 156 • Åpne opp for muligheten til å erverve dobbelt statsborgerskap og redusere vilkåret om
- 157 botid til 5 år for å erverve statsborgerskap.
- 158 • Utvide tilbud om morsmålsundervisning
- 159 • Øke innsatsen for å rekruttere ungdom med flerkulturell bakgrunn til yrker som krever
- 160 flerkulturell forståelse

161

162

163 *Ytringsfrihet*

164 En fri samfunnsdebatt er demokratiets livsnerve. SV vil derfor forsvare og styrke ytringsfrihetens
165 kår. Det innebærer å forsvare retten til ytringer også når de kan oppleves som sårende eller
166 krenkende hos majoriteten eller en minoritet, og ytringer som fremmer holdninger SV vil bekjempe.
167 Å hindre eller motarbeide at disse å komme til uttrykk i offentligheten er ikke veien å gå for å vinne
168 fram i kampen for mangfold, toleranse og likeverd.

169

170 I et levende demokrati vil det alltid foregå en diskusjon om ytringsfrihetens rammer. Ytringer kan
171 ikke frakobles enhver vurdering av hvordan de oppfattes og tolkes. SV mener dette er et ansvar
172 som ligger hos den enkelte. Det er ingen tvil om at mange ytringer i det offentlige rom i dag
173 vanskelig kan beskrives som annet enn hets, særlig mot muslimer og jøder, men også minoriteter
174 som homofile. Dette må møtes med aktiv kritikk av ytringene. Pressestøtten må brukes aktivt for å
175 sikre at minoriteter og minoritetsperspektiver kommer til orde i det offentlige ordskiftet.

176

177 Grensene for ytringens frihet skal som hovedregel defineres av etisk bevissthet, ansvarsfølelse og
178 empati – ikke av lovverket.

179

180 *Religionsfrihet*

181 Norge er et samfunn med stort religiøst mangfold. I tillegg er det mange som ikke bekjenner seg til
182 noen religion. Full religionsfrihet forutsetter likestilling mellom ulike religioner og livssyn og at
183 staten er nøytral i trosspørsmål. SV mener at religion er et privat anliggende og jobber for et
184 fullstendig skille mellom stat og kirke.

185

186 SV ønsker mest mulig sekulære fellesarenaer for å hindre at bestemte livssyn skal dominere i så
187 stor grad at andre blir diskriminert, overkjørt eller skadelidende. Samtidig forsvarer SV
188 enkeltmenneskets rett til å fritt gi uttrykk for sin religion gjennom bruk av symboler, utøvelse og
189 tilbedelse privat og offentlig.

190

191 SV mener det skal ligge svært tungtveiende hensyn til grunn for å innføre begrensninger i retten til
192 å bære klesplagg eller symboler som uttrykker religiøs tilhørighet. Det er ingenting som tilsier at en
193 jøde, muslim, sikh eller andre som benytter religiøse plagg eller symboler ikke kan utøve sin
194 myndighet som dommer, politi eller annen offentlig tjenestemann på en måte som sikrer
195 rettssikkerhet og likebehandling. Det bør derfor være rom for å bruke religiøse plagg som ikke er
196 ansiktsdekkende og symboler tilpasset etatenes uniformering.

197

198 I et åpent samfunn skal det være mulig å identifisere dem vi har rundt oss. SV mener derfor at
199 utdanningsinstitusjoner skal kunne kreve at lærere og elever skal vise ansiktet. Det samme skal
200 gjelde arbeidslivet. Arbeidsgiver på den enkelte arbeidsplass bør ha anledning til å begrense bruk
201 av ansiktsdekkende religiøse klesplagg i stillinger når det er saklige grunner for det.
202

203 SV ønsker å legge til rette for at flere religiøse ledere i norske trossamfunn har bakgrunn fra og
204 kjenner til Norge. Vi er positive til å utvikle imam-utdanning på norske læresteder i dialog med
205 muslimske miljøer.
206

207 SV deler Barneombudets bekymring for barn i isolerte trossamfunn i Norge. Det er et problem at
208 barn ikke får delta i deler av ordinær undervisning i skolen på grunn av religiøse oppfatninger. SV
209 ønsker en gjennomgang av hvilke fritak som gis fra grunnskoleundervisning basert på foreldrene
210 religiøse oppfatninger.
211

212 Ikke alle barn opplever det som et fritt valg om de må bære religiøst begrunnede plagg eller
213 symboler. Voksne som påtvinger barn religiøst begrunnede symboler er ikke begrenset til
214 muslimer, men gjelder alle trossamfunn. SV vil arbeide for en aktiv dialog mellom foreldre, barn,
215 skoler, Utdanningsetaten, tros- og livssynssamfunn og andre relevante organisasjoner med det
216 formål at ingen barn skal oppleve at de pålegges å bruke religiøst begrunnede plagg eller
217 symboler. Det er viktig at alle barn uavhengig av kjønn og foreldres livssyn sikres den samme
218 mulighet til utfoldelse i barndommen.
219

220 SV vil:

- 221 • Tillate bruk av religiøse plagg eller symboler i offentlige yrker som dommer, politi eller
- 222 annen offentlig tjenestemann
- 223 • Utvikle imam-utdanning på norske læresteder i dialog med muslimske miljøer.
- 224 • Arbeide for en aktiv dialog mellom foreldre og skolen med det formål at ingen barn skal
- 225 oppleve at de pålegges å bruke religiøst begrunnede plagg eller symboler
226

227 **1.2 Likestilling**

228 Norge er et av landene i verden hvor likestillingen mellom menn og kvinner har kommet lengst,
229 blant annet takket være venstresidens kamp for kvinners rett til å arbeide og gode
230 velferdsordninger som foreldrepermisjon og barnehager. Lønnsforskjellene mellom menn og
231 kvinner, mannsdominansen i politiske organer, styrer og lederstillinger, og på omfanget av menns
232 vold mot kvinner i norske hjem viser oss at det likevel er langt igjen til full kvinnefrigjøring i Norge.
233 Denne virkeligheten minner oss om at likestilling ikke er kulturbestemt, og ingen spesifikk norsk
234 verdi.
235

236 Kampen for likestilling handler om å kreve at alle slutter opp om universelle rettigheter. De viktigste
237 tiltakene er derfor også de universelle tiltakene som styrker alle kvinners rettigheter, enten det
238 dreier seg om rett til arbeid, omsorg for barn eller frihet fra vold.
239

240 *Arbeid*

241 Stor kvinnelig deltakelse i yrkeslivet, med den selvstendighet og samfunnsposisjon det medfører,
242 er den viktigste forutsetningen for likestilling. Økt yrkesdeltakelse for minoritetskvinner er et
243 sentralt tiltak for å bekjempe barnefattigdom og vil styrke inkluderingen ved å bekjempe isolering
244 av kvinner og barn. SV vil utvide ordningen Ny sjanse, som er særlig rettet inn mot å sikre kvinner
245 med minoritetsbakgrunn mulighet til å kvalifisere seg for arbeidslivet, flere steder i landet.
246

247 Minoritetsbefolkningen bruker kontantstøtte i større grad enn befolkningen for øvrig, og fører
248 dermed til at flere kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn holdes utenfor arbeidslivet, og at barn
249 med etnisk minoritetsbakgrunn går i barnehage. SV vil avvikle kontantstøtten, og gjennomgå
250 eventuelt andre velferdsordninger som kan ha negative konsekvenser for integreringen.

251

252 *Sosial kontroll*

253 I enkelte minoritetsmiljøer er mangelen på likestilling større enn i befolkningen ellers. Dette kan gi
254 seg utslag i mangel på selvbestemmelse, begrensninger i kontakt og deltakelse i samfunnslivet,
255 men også vold og tvang begrunnet i tradisjon og kultur. Åpenhet og ærlighet om slike realiteter er
256 en forutsetning for å kunne løse problemene. SV arbeider for at alle kvinner fullt ut skal likestilles i
257 samfunnet. Det innebærer at kvinnene blir økonomisk uavhengige ved å styrke deres muligheter til
258 utdanning og arbeid. Men det handler også om å endre tradisjonelle kjønnsroller og motarbeide
259 konservative holdninger som innskrenker kvinners rett til selv å bestemme rammene for sitt eget
260 liv.

261

262 Kvinner med minoritetsbakgrunn møter ofte doble barrierer. Både i form av sosial kontroll i eget
263 miljø og storsamfunnets fordommer mot deres opphav. Mange kvinner med minoritetsbakgrunn
264 opplever å bli trakassert på grunn av måten de klær seg, enten de velger å kle seg i tradisjonelle
265 eller i vestlige klær - med eller uten hijab. SV vil gå i front i kampen mot alle former for moralpoliti
266 og diskriminering som begrenser kvinners frihet i det offentlige rom.

267

268 SV mener ansiktsdekkende religiøse plagg er kvinneundertrykkende, fordi det reduserer kvinnens
269 handlefrihet og handler om sosial kontroll over kvinner. SV mener derimot at et forbud mot bruk av
270 slike plagg i offentligheten vil kunne virke mot sin hensikt og bidra til ytterligere isolasjon av
271 kvinnene det gjelder. Dessuten vil det bryte med liberale prinsipper og kunne komme i strid med
272 menneskerettighetene.

273

274 SV vil arbeide for større aksept for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner i etniske
275 minoritetsmiljøer og religiøse miljøer, blant annet gjennom holdningsskapende arbeid.

276

277 *Vold i nære relasjoner*

278 Vold mot kvinner er et hinder for likestilling og krenker kvinners fundamentale rettigheter og
279 friheter. Bruken av norske krisesentrene er i endring. Mens flertallet av dagbrukerne er etnisk
280 norske kvinner, er andelen av kvinner med minoritetsbakgrunn som benytter seg av krisesentrenes
281 botilbud økende og utgjør nå mer enn halvparten av brukerne. Overgriperne er både etnisk norske
282 nordmenn og minoritetsmenn.

283

284 SV vil bedre tilbudet for voldsutsatte kvinner, blant annet gjennom omvendt voldsalarm, og sikre
285 god bemanning og kompetanse på krisesentrene. Siden minoritetskvinner i mindre grad har egen
286 inntekt enn etnisk norske kvinner har de færre muligheter til å bryte ut av voldelige forhold. En
287 styrkning av minoritetskvinnens muligheter til å bli økonomisk uavhengig, gjennom norskopplæring,
288 kvalifiseringsprogram og arbeid, er derfor nødvendig.

289

290 SV vil styrke satsingen på holdningsskapende arbeid rettet mot minoritetsmiljøer. Religiøse ledere
291 og minoritetsorganisasjoner må trekkes med i dette arbeidet. SV vil styrke tilbud som Reform,
292 Alternativ til vold og andre som jobber med menns konflikthåndtering. Spesielt må kunnskap og
293 kompetanse for å nå og hjelpe menn med minoritetsbakgrunn styrkes.

294

295 Kunnskapsbehovet for hvilke lover og regler som gjelder i det norske samfunnet er stort for flere
296 med minoritetsbakgrunn. For eksempel gjelder dette i visse miljøer forbudet mot fysisk avstraffelse

297 som en del av barneoppdragelsen. Her gjelder det nulltoleranse. SV vil styrke
298 informasjonsarbeidet og opplæringen i regelverket gjennom økt støtte til frivillige organisasjoner
299 som driver slikt arbeid på asylmottak og voksenopplæringscentre. Dette må også inngå som en
300 obligatorisk del i introduksjonsprogrammet.

301

302 Vold i nære relasjoner omfatter ikke bare vold fra partner og tidligere partner, men også vold fra
303 andre familiemedlemmer, herunder giftepress og tvangsekteskap og vold på grunnlag av seksuell
304 orientering.

305

306 Tvangsekteskap er forbudt etter norsk lov og innebærer brudd på menneskerettighetene. SV vil
307 stå først i kampen mot denne typen overgrep mot unge mennesker. Arbeidet for å bekjempe
308 tvangsekteskap må opptrappes gjennom et bredt holdningsskapende arbeid og gjennom å utvide
309 ordningen med minoritetsrådgivere på videregående skoler. Kompetansen på feltet må heves og
310 hjelpetilbudet til ofre for tvangsekteskap må styrkes. Kampen mot tvangsekteskap må også
311 omfatte lesbiske og homofile som tvinges inn i heterofile ekteskap. SV vil at det skal lages en ny
312 handlingsplan mot tvangsekteskap i tiden etter 2011, der kampen mot tvangsekteskap trappes
313 opp, som også inkluderer tiltak til å motarbeide andre former for sosial kontroll.

314

315 Kjønnsslemlestelse er et svært grovt og straffbart overgrep. SV vil styrke arbeidet mot
316 kjønnsslemlestelse gjennom informasjonstiltak, en styrket skolehelsetjeneste, økt kompetanse i
317 skoler og barnehager, og et bedre hjelpetilbud for dem som frykter eller har blitt utsatt for
318 overgrep. Skolehelsetjenesten må tilføres ressurser for å gjennomføre en helseforebyggende
319 samtale med alle elever. De eksisterende tiltakene mot kjønnsslemlestelse må kontinuerlig
320 evalueres.

321

322 SV vil:

- 323 • Avvikle kontantstøtten og utvide ordningen Ny sjanse, som er særlig rettet inn mot å sikre
324 kvinner med minoritetsbakgrunn mulighet til å kvalifisere seg for arbeidslivet, til flere steder
325 i landet.
- 326 • Trappe opp kampen mot tvangsekteskap gjennom et bredt holdningsskapende arbeid og
327 gjennom å utvide ordningen med minoritetsrådgivere på videregående skoler.
- 328 • Styrke arbeidet mot kjønnsslemlestelse gjennom informasjonstiltak, en styrket
329 skolehelsetjeneste, økt kompetanse i skoler og barnehager, og et bedre hjelpetilbud for
330 dem som frykter eller har blitt utsatt for overgrep

331

332 **1.3 Sosial utjevning**

333 Målet om sosial utjevning er en grunnleggende verdi i det norske samfunnet. Velferdsordninger
334 som bidrar til små sosiale forskjeller og høy sysselsetting har historisk sett hatt en sterk politisk
335 oppslutning i Norge. Folketrygden, som er bærebjelken i den norske velferdsmodellen, har til
336 hensikt å bidra til utjevning av inntekt og levekår. SV vil jobbe for å utvikle velferdsstaten for å sikre
337 at alle blir inkludert i velferdssamfunnet.

338

339 **2. Bekjempelse av klasseforskjeller og diskriminering**

340 En politikk for å utjevne klasseforskjeller er avgjørende for å oppnå bedre inkludering. Alle skal ha
341 samme muligheter til arbeid, utdanning, bolig og velferd.

342

343 **2.1 Arbeid**

344 Arbeid og språkkunnskaper er nøkkelen til å bli en aktiv deltaker i samfunnet. Det er derfor en stor
345 utfordring for inkluderingen at arbeidsløsheten blant innvandrere er omkring tre ganger høyere enn
346 nivået i befolkningen for øvrig. Personer med minoritetsbakgrunn har i tillegg lavere

347 organisasjonsgrad, mindre faste arbeidsforhold og er særlig sårbare i krisetider. SV mener at tiltak
348 for å fremme norskkunnskaper og kompetanseutvikling for minoritetsbefolkningen må prioriteres.
349 Kraftige virkemidler må settes inn for å hindre sosial dumping. Dette gjelder både økt
350 myndighetskontroll, rettigheter til fagbevegelsen og allmenngjøring av tariffavtaler.

351

352 SV mener det må gjøres enklere å få godkjent utdanning og relevant arbeidserfaring fra utlandet.
353 Det må etableres ordninger for å bidra til relevant arbeid for minoritetspersoner med høyere
354 utdanning. NAV må styrkes slik at de kan drive aktiv arbeidsformidling, rådgivning og oppfølging
355 overfor arbeidsgivere for å få ned arbeidsløshet blant minoritetsbefolkningen

356

357 SV vil arbeide for bedre oppfølging fra introduksjonsprogrammene i overgang til arbeidsmarkedet.
358 Spesielt i distriktene er det et problem med fraflytting etter endt introduksjonsprogram på grunn av
359 mangel på arbeids- og praksisplasser. Det må tilrettelegges bedre for språkopplæring på
360 arbeidsplassen, og innsatsen for voksenopplæring og etter- og videreutdanning for personer med
361 minoritetsbakgrunn må styrkes. Også næringslivet må vise samfunnsansvar ved å legge til rette
362 for inkludering av minoriteter i arbeidslivet.

363

364 Diskriminering på arbeidsmarkedet er utbredt. Særlig ikke-vestlige arbeidssøkere opplever at
365 arbeidsgivere driver systematisk forskjellsbehandling, og blir valgt bort selv om de er overkvalifisert
366 for stillingen. SV vil styrke arbeidet mot diskriminering i arbeidslivet. Blant annet ved å utvide den
367 statlige ordningen som går ut på å innkalle minst en innvandrertil intervju dersom det finnes
368 kvalifiserte søkere til også å omfatte kommunale og fylkeskommunale stillinger. SV vil innføre
369 kvotering av minoritetsspråklige arbeidssøkere ved ansettelser i offentlig sektor, og vil pålegge all
370 offentlig virksomhet å ha rekrutteringsplaner for personer med minoritetsbakgrunn. SV vil også
371 stille krav til deltakere i offentlige anbud om å ha rekrutteringsplaner for minoriteter.
372 Antidiskriminerings-bestemmelser må inn i lov om offentlige anskaffelser og i regelverk for kjøp av
373 varer og tjenester.

374

375 SV vil:

- 376 • Gjøre det enklere å få godkjent utdanning og relevant arbeidserfaring fra utlandet
- 377 • Sikre deltakere i introduksjonsprogrammene en bedre oppfølging i overgang til
378 arbeidsmarkedet
- 379 • Tilrettelegge bedre for språkopplæring på arbeidsplassen
- 380 • Styrke innsatsen for voksenopplæring og etter- og videreutdanning for personer med
381 minoritetsbakgrunn
- 382 • Styrke arbeidet mot diskriminering i arbeidslivet, blant annet ved å utvide den statlige
383 ordningen som går ut på å innkalle minst en innvandrertil intervju dersom det finnes
384 kvalifiserte søkere til også å omfatte kommunale og fylkeskommunale stillinger.
- 385 • Innføre kvotering av minoritetsspråklige arbeidssøkere ved ansettelser i offentlig sektor
- 386 • Pålegge all offentlig virksomhet å ha rekrutteringsplaner for personer med
387 minoritetsbakgrunn
- 388 • Stille krav til deltakere i offentlige anbud om å ha rekrutteringsplaner for minoriteter.
389 Antidiskriminerings-bestemmelser må inn i lov om offentlige anskaffelser og i regelverk for
390 kjøp av varer og tjenester.

391

392 **2.2 Oppvekst, barnehager, skole**

393 Alle barn har rett til en trygg og god oppvekst. Fattigdom, sykdom, sosiale problemer eller
394 manglende norskkunnskaper gir noen barn dårligere utgangspunkt enn andre. SV vil styrke
395 innsatsen på alle områder som bidrar til å utjevne sosiale forskjeller.

396

397 *Barnevern*

398 SV vil styrke barnevernet. Barn og unge med innvandrerbakgrunn får oftere hjelp fra barnevernet
399 enn andre barn og unge. SV vil arbeide for å øke andelen ansatte med innvandrerbakgrunn i
400 barneverntjenesten for å styrke den flerkulturelle kompetansen og gi arbeidet større legitimitet hos
401 minoritetsfamilier. Det er nødvendig å styrke innsatsen for å forebygge omsorgsovertakelse av
402 barn med minoritetsbakgrunn. SV vil øke rekrutteringen av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn.

403
404 Enkelte barn opplever å bli tatt med ut av landet mot sin vilje. Disse barna trenger oppfølging og
405 hjelp. SV vil derfor opprette en internasjonal avdeling i barnevernet som skal være et
406 ressurscenter for de norske konsulatene, skoler og andre som de skal kunne ringe for å få faglig
407 hjelp til hvordan de skal gå fram. De må også ha mulighet for å yte direkte bistand.

408
409 Barnevernloven gjelder for alle barn i Norge, uavhengig av oppholdsstatus. SV vil arbeide for at
410 barnevernet også skal ha ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år.

411
412 *Barnehager og skole*

413 I et flerkulturell Norge er barnehage og skole våre viktigste fellesarenaer hvor forskjellige
414 religioner, kulturer, levemåter og språk møter hverandre. Barnehage er avgjørende for å sikre at
415 barn med minoritetsbakgrunn lærer seg norsk før de begynner på skolen, og dermed får en best
416 mulig skolestart. Å sikre billige barnehageplasser til alle er en effektiv inkluderingspolitikk. SV vil
417 innføre en ordning med 12 timer obligatorisk gratis kjernetid i barnehagen for femåringer. Det må
418 ansettes flere tospråklige assistenter og førskolelærere.

419
420 SV vil arbeide for at fellesskolen bevares og styrkes. SV er imot kjønnsdelt undervisning og en
421 elevsammensetning som skiller barn etter etnisk bakgrunn. Klassedeling og annen organisering i
422 skolen skal kun ha en pedagogisk begrunnelse. SV mener at foreldrenes økonomi ikke skal stå i
423 veien for at barn skal kunne delta på viktige integreringsarenaer og vil derfor gå inn for en times
424 gratis SFO daglig med målrettet leksehjelp, fysiske aktiviteter og kulturaktiviteter.

425
426 God kunnskap i eget morsmål er en forutsetning for at barn skal kunne lære seg andre språk.
427 Flerspråklighet er en ressurs både for den enkelte og for fellesskapet. SV mener derfor at alle barn
428 som ønsker det, så langt som praktisk mulig skal tilbys morsmålsopplæring og tilbud om morsmål
429 på forskjellige nivåer.

430
431 Foreldre som tar barn ut av skolen over lengre tid uten at dette er forhåndsgodkjent, må følges tett
432 opp av skole og barnevern før eventuelle sanksjoner iverksettes. Dersom en slik oppfølging ikke
433 gir resultater, vil SV vil foreslå at kutt i barnetrygden iverksettes som et tiltak for å sikre barnas
434 rettigheter. SV mener det må utarbeides systemer som sikrer at barn som kommer tilbake til Norge
435 fra lengre utenlandsopphold blir registrert slik at de får sin rettmessige skolegang. SV går inn for et
436 nasjonalt skoleregister.

437
438 Samarbeidet mellom hjem og skole må styrkes ved at foreldremøtene tilrettelegges som
439 inkluderingsarenaer. SV vil legge til rette for at tolketjenesten skal være tilgjengelig for å sikre at
440 ikke manglende språkkunnskaper hindrer kontakt mellom foreldre og skole. Barn skal slippe å
441 fungere som tolk mellom foreldre og ansatte i skolen

442
443 På grunn av bosettingsmønsteret har det de siste tiårene vært en tendens til sterkere segregering i
444 skoler og barnehager i Oslo, Drammen og enkelte andre byer. Det er også tendenser til at en del
445 ressurssterke foreldre med både majoritets og minoritetsbakgrunn søker barna vekk fra
446 skolekretser med høy minoritetsandel. Denne utviklingen vanskeliggjør integreringen fordi det

447 svekker norskopplæringen og bidrar til å forsterke og opprettholde sosiale forskjeller. SV ønsker
448 derfor å vurdere ulike tiltak for å hindre segregering, som for eksempel justering av
449 inntaksområder for barnehager og skoler. Skoler med elever som trenger ekstra oppfølging, enten
450 det skyldes minoritetsbakgrunn eller andre forhold, skal få en større andel av skolebudsjettene enn
451 i dag. SV vil styrke den flerkulturelle kompetansen til rådgiverne i skolen, ansette flere egne
452 minoritetsrådgivere, og rekruttere flere lærere med minoritetsbakgrunn.

453
454 Ungdoms- og fritidsklubber er viktige flerkulturelle arenaer som forbygger sosiale problemer. SV vil
455 derfor arbeide for å øke støtten til disse.

456
457 SV vil:

- 458 • Styrke barnevernet og arbeide for å øke andelen ansatte med innvandrerbakgrunn i
459 barneverntjenesten
- 460 • Opprette en internasjonal avdeling i barnevernet som skal være et ressurscenter for de
461 norske konsulatene, skoler og andre som de skal kunne ringe for å få faglig hjelp til
462 hvordan de skal gå fram for å hjelpe norske barn som trenger hjelp i utlandet
- 463 • Innføre en ordning med 12 timer obligatorisk gratis kjernetid i barnehagen for femåringer
464 og jobbe for at det ansettes flere tospråklige assistenter og førskolelærere.
- 465 • Gi alle barn som ønsker det, så langt som praktisk mulig skal tilbys morsmålsopplæring og
466 tilbud om morsmål på forskjellige nivåer.
- 467 • Foreslå at kutt i barnetrygden iverksettes som et tiltak for å sikre barnas rettigheter når
468 foreldre tar barn ut av skolen over lengre tid uten at dette er forhåndsgodkjent
- 469 • Foreslå at det utarbeides systemer som sikrer at barn som kommer tilbake til Norge fra
470 lengre utenlandsopphold blir registrert slik at de får sin rettmessige skolegang. SV går inn
471 for et nasjonalt skoleregister.
- 472 • Gjøre tolketjenesten skal være tilgjengelig for å sikre at ikke manglende språkkunnskaper
473 hindrer kontakt mellom foreldre og skole
- 474 • Vurdere ulike tiltak for å hindre segregering, som for eksempel justering av inntaksområder
475 for barnehager og skoler
- 476 • Gi skoler med elever som trenger ekstra oppfølging, enten det skyldes minoritetsbakgrunn
477 eller andre forhold, skal få en større andel av skolebudsjettene enn i dag.
- 478 • Styrke den flerkulturelle kompetansen til rådgiverne i skolen, ansette flere egne
479 minoritetsrådgivere, og rekruttere flere lærere med minoritetsbakgrunn.

480 481 **2.3 Utdanning og kompetanse**

482 Ungdom med minoritetsbakgrunn tar i større grad enn ungdom totalt sett i høyere utdanning. Det
483 har vært en sterk økning i denne gruppa, særlig blant jenter. Samtidig viser nasjonale prøver i
484 skolen at elever med minoritetsbakgrunn har dårligere læringsutbytte enn andre elever. Unge med
485 innvandrerbakgrunn er overrepresenterte blant dem som ikke fullfører videregående opplæring.
486 Dette gjelder særlig guttene. SV vil at all ungdom under 25 år tilbys en jobbgaranti eller utdanning.

487
488 Mange elever, særlig de med minoritetsbakgrunn, som har fullført den teoretiske delen av
489 videregående skole har vansker med å få lærlingplass. Det trengs et krafttak for å øke antallet
490 lærlingplasser, og kommunale og statlige arbeidsplasser må ta et særlig ansvar for å sikre
491 lærlingplasser til minoritetspråklige elever. SV vil på sikt lovfeste retten til lærlingplass.

492
493 SV jobber for at flerkulturell kompetanse skal inngå som en obligatorisk del av grunnutdanningen i
494 sentrale profesjonsutdanninger som lærer-, politi-, helsepersonell-, sosionom/barnevernspedagog,
495 tollinspektører og andre.

496

497 SV vil:

- 498 • at all ungdom under 25 år tilbys en jobbgaranti eller utdanning.
- 499 • at flerkulturell kompetanse skal inngå som en obligatorisk del av grunnutdanningen i
- 500 sentrale profesjonsutdanninger som lærer-, politi-, helsepersonell-,
- 501 sosionom/barnevernspedagog, tollinspektører og andre.
- 502 • på sikt lovfeste retten til lærlingplass

503

504 **2.4 Bolig og arealplanlegging**

505 En god sosial boligpolitikk er forutsetningen for en god integreringspolitikk. Mangel på rimelige
506 boliger fører til at de med lavest betalingsevne utestenges fra boligmarkedet, og bidrar dermed til
507 økende sosiale forskjeller. Personer med minoritetsbakgrunn kommer dårligere ut når det gjelder
508 bolig i forhold til resten av befolkningen, ved at de bor trangere og i større grad leier enn eier.
509 Mange opplever i tillegg diskriminering på boligmarkedet.

510

511 SV arbeider derfor at det årlig må bygges flere ikke – kommersielle utleieboliger og
512 lavinnskuddsboliger. SV mener at tilskuddet til boligetablering må økes. SV har i regjering vært
513 med på å styrke bostøtten betraktelig slik at flere får råd til å bo. Ved en videre styrking av
514 bostøtten bør barnefamilier prioriteres. SV vil innføre ny lov om ikke-kommersielle utleieboliger og
515 lavinnskuddsboliger for å sikre at husleie- og boligsubsidier kun går til å skaffe ungdom og folk
516 med dårlig råd et sted å bo. SV vil motarbeide diskriminering på boligmarkedet gjennom en streng
517 håndheving av antidiskrimineringslovverket og gjennom informasjons- og holdningsarbeid.

518

519 Arealplanleggingen må sikre varierte bomiljøer gjennom at det bygges både eneboliger, rekkehus
520 og rimelige leiligheter i samme området. I tillegg må det være en god geografisk spredning av
521 kommunale boliger, og det å kjøpe kommunale boliger integrert i sameier og borettslag bør gjøres
522 i større utstrekning. Ved prosjektering av nye bomiljøer, må man sørge for at det er tilstrekkelig
523 med gode møteplasser, herunder parker, lekeplasser, fotball- og basketballbaner og lokale
524 samfunns- og bygdehus. SV vil arbeide for å utvikle og oppruste boområder med dårlige levekår
525 for å skape gode bomiljøer for alle, blant annet ved å styrke Husbanken mulighet for å bidra til slikt
526 arbeid.

527

528 SV vil:

- 529 • at det årlig må bygges flere ikke – kommersielle utleieboliger og lavinnskuddsboliger og at
- 530 tilskuddet til boligetablering økes
- 531 • innføre ny lov om ikke-kommersielle utleieboliger og lavinnskuddsboliger for å sikre at
- 532 husleie- og boligsubsidier kun går til å skaffe ungdom og folk med dårlig råd et sted å bo
- 533 • vil arbeide for å utvikle og oppruste boområder med dårlige levekår for å skape gode
- 534 bomiljøer for alle, blant annet ved å styrke Husbanken mulighet for å bidra til slikt arbeid

535

536 **2.5 Offentlige tjenester**

537 Det er viktig å sikre at offentlige tjenester er tilpasset mangfoldet i befolkningen. Med en økende
538 andel eldre, også med minoritetsbakgrunn, er det nødvendig å sikre flerkulturell kompetanse i
539 eldreomsorgen. SV vil jobbe for å øke andelen ansatte med minoritetsbakgrunn i offentlige etater
540 for å sikre at tilbudet blir bedre tilpasset de ulike brukergruppene behov. SV vil styrke
541 tolketjenestene slik at språkbarrierer ikke skal hindre god og likeverdig behandling i det offentlige
542 tjenestetilbudet.

543

544 SV vil:

- 545 • øke andelen ansatte med minoritetsbakgrunn i offentlige etater for å sikre at tilbudet blir
- 546 bedre tilpasset de ulike brukergruppene behov

547

548 **3. Rasisme og diskriminering**

549 Diskriminering og rasisme er i høyeste grad en del av norsk virkelighet, men rasismen har i stor
550 grad skiftet form og uttrykk.

551

552 Den vanligste rasismen i dag er mer tilslørt i formen, og fremhever de kulturelle og religiøse
553 ulikhetene. «De andre» fremstilles som en gruppe med helt andre verdier og væremåter og som
554 en trussel mot det etablerte og verdifulle i ens egen gruppe. Når kultur også sies å styre
555 menneskers handlinger meget sterkt, har en på denne måten nesten gjeninnført den gamle
556 rasismen bakveien, nå med kultur som forklaring i stedet for biologi.

557

558 SV er et antirasistisk parti, og vil bekjempe alle former for rasisme, diskriminering og fremmedfrykt
559 i samfunnet.

560

561 **3.1 Islamofobi og antisemittisme**

562 Det amerikanske utenriksdepartementet advarer sin årlige menneskerettighetsrapport mot økende
563 diskriminering av muslimer i Europa. Norge er på vei inn i et debattklima som til tider minner om
564 den islamofobien vi finner i andre europeiske land, og som blant annet resulterte i minaretforbud i
565 folkeavstemningen i Sveits før jul. SV vil jobbe mot at en retorikk rettet mot muslimer, som spiller
566 både på gruppetenkning, grov generalisering og konspirasjonsideer, blir mer akseptert i norsk
567 offentlighet. SV vil stille seg i spissen mot et slikt stigmatiserende debattklima.

568

569 Det er en økende grunn til bekymring for antisemittiske holdninger i det norske samfunnet, spesielt
570 gjelder det blant ungdom med muslimsk bakgrunn, men forekommer også i etniske norske miljøer.
571 SV vil styrke arbeidet for å bekjempe rasisme og antisemittisme i skolen. Det er nødvendig å
572 trekke representanter for ulike trossamfunn, politi, frivillige organisasjoner som arbeid med barn og
573 unge og ikke minst foreldre med i dette arbeidet.

574

575 **3.2 Utelivsdiskriminering**

576 Mange unge med innvandrerbakgrunn har opplevd diskriminering på utesteder. Dette gjelder
577 særlig unge menn med ikke-vestlig bakgrunn. SV vil styrke kontrollen med at utesteder overholder
578 forbudet mot etnisk diskriminering. Dagens regelverk åpner opp for at skjenkebevillingen *kan*
579 inndras ved gjentatt diskriminering på bakgrunn av etnisitet. SV vil skjerpe regelverket slik at
580 skjenkebevillingen *skal* inndras dersom det skjer gjentatt diskriminering på bakgrunn av etnisitet.
581 Det er politiet som har ansvaret for opplæring og godkjenning av dørvakter. SV vil arbeide for at
582 kampen mot diskriminering får et enda større fokus i opplæringen.

583

584 **3.3 Rasistisk vold**

585 Rasistisk motivert vold i Norge utgjør i dag en mindre trussel enn i andre europeiske land, som
586 Storbritannia, Italia og flere øst-europeiske land. Likevel forekommer det også i Norge, særlig i
587 perioder når innvandringsdebatten er ekstra tilspisset og hetsende. SV mener og rasistisk vold må
588 bekjempes aktivt, blant annet ved at politiet følger nøye med i utviklingen i de høyreekstreme
589 miljøene. Det må arbeides for å forhindre rekruttering til nynazistiske miljøer.

590

591 **3.4 Mobilisering mot rasisme**

592 SV er et antirasistisk parti, og vil aktivt bekjempe alle former for rasisme, diskriminering og
593 fremmedfrykt. I dag krever det mot å snakke om rasisme og diskriminering. Bare det å fastholde at
594 det flerkulturelle Norge går i riktig retning utløser negative aviskommentarer, hatmail og trusler.

595

596 Innvandring preger samfunnsdebatten, og kommer til å gjøre det med tiltagende styrke i årene
597 som kommer. I denne debatten skal SV være en kompromissløs forsvarer for et raust og
598 inkluderende samfunn. Med utgangspunkt i grunnleggende menneskerettigheter forsvarer SV alle
599 menneskers rett på likebehandling og beskyttelse mot diskriminering.

600

601 SV vil:

- 602 • styrke arbeidet for å bekjempe rasisme og antisemittisme i skolen
- 603 • skjerpe regelverket slik at skjenkebevillingen *skal* inndras dersom det skjer gjentatt
604 diskriminering på bakgrunn av etnisitet

605

606

607

608 **SVS INKLUDERINGSPOLITIKK**

609

610 **1. Språk og kompetanse**

611 For å få tilhørighet, en jobb og å sørge for at folk har en stemme, må enda flere få opplæring slik
612 at de behersker norsk. SV vil arbeide for sikre deltakere i introduksjonsprogrammene en bedre
613 oppfølging i overgang til arbeidsmarkedet. Det må tilrettelegges bedre for språkopplæring på
614 arbeidsplassen, og innsatsen for voksenopplæring og etter- og videreutdanning for personer med
615 minoritetsbakgrunn må styrkes.

616

617 **2. Arbeid**

618 Deltakelse i arbeidslivet er en av nøklene for å sikre inkludering. SV vil fortsette å styrke innsatsen
619 innenfor kvalifisering til arbeidsmarkedet og bekjempe diskriminering i arbeidslivet. SV vil innføre
620 kvotering av minoritetsspråklige arbeidssøkere ved ansettelser i offentlig sektor, og vil pålegge all
621 offentlig virksomhet å ha rekrutteringsplaner for personer med minoritetsbakgrunn. SV vil gjøre det
622 enklere å få godkjent utdanning og relevant arbeidserfaring fra utlandet.

623

624 **3. Oppvekst og skole**

625 Grunnlaget for skole og utdanning legges i de tidligste barneårene. Billige barnehageplasser til alle
626 og gratis kjørnetid for femåringer er effektiv inkluderingspolitikk. SV vil arbeide for at det ansettes
627 flere tospråklige assistenter og førskolelærere. Tolketjenesten skal være tilgjengelig for å sikre at
628 ikke manglende språkkunnskaper hindrer kontakt mellom foreldre og skole. SV vil styrke den
629 flerkulturelle kompetansen til rådgiverne i skolen, ansette flere minoritetsrådgivere og rekruttere
630 flere lærere med minoritetsbakgrunn. SV vil fortsette arbeidet mot frafall i videregående skole, og
631 lovfeste retten til lærlingplass.

632

633 **4. Klassesamfunnet og kampen mot fattigdom**

634 Hvilken retning samfunnet tar er avgjørende for hvordan det går med integreringen. Et samfunn
635 med en raus velferdsstat, et regulert arbeidsliv og små forskjeller er et godt samfunn for
636 inkludering. Kamp mot klassesamfunnet er derfor kamp for inkludering og integrering. SV vil styrke
637 innsatsen på alle områder som bidrar til å utjevne sosiale forskjeller. Barn med minoritetsbakgrunn
638 er overrepresentert blant fattige barn. Å få flere kvinner ut i arbeidslivet er et sentralt tiltak for å
639 bekjempe barnefattigdom. SV vil styrke tiltak som gir kvinner med minoritetsbakgrunn mulighet til å
640 kvalifisere seg for arbeidslivet.

641

642 **5. Politisk og økonomisk makt**

643 Det er en demokratisk utfordring at etniske minoriteter i dag er underrepresentert i folkevalgte
644 organer, blant tillitsvalgte i fagbevegelsen og i styrer i næringslivet. SV vil styrke arbeidet med å
645 rekruttere flere personer med minoritetsbakgrunn til politiske organer og vil ha egne

646 rekrutteringsplaner for å nå dette målet i eget parti. SV vil øke støtten til oppstart og drift av
647 organisasjoner som arbeider for etnisk likestilling, rettigheter og politisk skoling av personer med
648 minoritetsbakgrunn.

649

650 **6. Diskriminering og rasisme**

651 Diskriminering og rasisme er i høyeste grad en del av norsk virkelighet. SV vil motarbeide
652 diskriminering på boligmarkedet og arbeidslivet gjennom en streng håndheving av
653 Antidiskrimineringslovverket, og vil skjerpe regelverket mot diskriminering i utelivet. SV vil styrke
654 arbeidet for å bekjempe rasisme og antisemittisme i skolen.

655

656